

SVE ZA 5

OBRAZOVANJE

JESU LI SVE PETICE IZ OSNOVNE ŠKOLE JEDNAKO VRIJEDNE

Inflacija super odlikaša raste iz godine u godinu

OBJAVLJENO: 3. RUJNA 2022.

NAPISAO: SVE ZA 5

Godinama već svjedoci smo enormnog porasta broja odlikaša, a u javnosti se već odavno govori o inflaciji

petica. Jesu li sve petice u Hrvatskoj jednako vrijedne? Obični građani koji imaju djecu školarce, ali i prosvjetari, kategorički će, bez razmišljanja, kratko reći – ne.

Iako rangiranje osnovnih škola po kvaliteti ne postoji (na određenom uzorku testiranjem učenika provodi se samovrednovanje, ali njegovi rezultati ne daju ni približne odgovore na ono što bi roditelji željeli znati), u javnosti je stvoren subjektivan dojam kako su neke škole bolje od drugih. U povjerljivom razgovoru čak će pojedini nastavnici ili ravnatelji naglasiti da je neka škola bolja od druge, ali relevantnih pokazatelja za takve procjene još uvijek nemamo. Odnosno, ono što iz brojnih podataka, anketa, testova i ostalih načina uvida u rad pojedine škole, stručnjaci mogu zaključiti, a ministarstvo imati, ne plasira se širokoj publici. Sve kako se u javnosti ne bi stvorio dojam da dijete pošto poto treba upisati baš u određenu školu.

Superinflacija odlikaša, kako mnogi nazivaju poplavu petica u osnovnim, ali i srednjim školama, dovela je do toga da u javnosti postoji skepsa prema ocjenama, dovodi se u pitanje njihova vjerodostojnost i znanje učenika. Roditelji su skloni nastavnike i učitelje izlagati pritisku sve kako bi im dijete dobilo što bolju ocjenu, odnosno peticu, a pritiska nisu pošteđena ni djeca zbog čega ih sve veći broj ima zdravstvenih poteškoća – najčešće depresiju i anksioznost.

Izraz nezadovoljstva

Nastavnici, ukoliko su izloženi pritisku roditelja, najčešće idu linijom manjeg otpora i učeniku poklone višu ocjenu od one koju njegovo znanje zaslužuje. Sav apsurd trke za peticom i svega onoga što je prati, pokazala je ove godine nastavnica biologije iz zagrebačke iz Osnovne škole Borovje koja je svim učenicima od 5. do 8. razreda, njih oko dvjesto, zaključila ocjenu odličan.

Zaključivanje je izgledalo ovako: “Ne prepoznaje temeljne pojmove i stručno nazivlje... Niti uz pomoć učitelja ne uspijeva reproducirati najjednostavnije nastavne sadržaje... 1 1 1 1 1 5. Zaključeno: Odličan, 5.” ili : “Usvojenost bioloških koncepata: 2 1 3... Prirodosnanstvene kompetencije 2 1... Zaključeno: Odličan, 5.”

Ravnateljica škole Branka Štefok Boradžija za medije je rekla da taj postupak ne odobrava, ali da ga razumije. __ To je izraz nezadovoljstva i razočaranja u sustav vrednovanja. Jer to znači da nakon čitave školske godine, sve ono praćenje, provjeravanje, ocjenjivanje, nema nikakvoga smisla ako svi oni na kraju moraju imati zaključnu ocjenu odličan”, kazala je ravnateljica.

Slično su prokomentirali mnogi iz prosvjetnih krugova, uključujući i pojedine sindikalne čelnike. Tako je predsjednik Sindikata „Preporod“ **Željko Stipić** medijima kazao da je ta nastavnica za njega osoba godine. Objasnio je da razlika između 90 posto, koliko učenika često ima peticu iz nekog predmeta i stoposto koliko je petica nastavnica biologije zaključila učenicima nije velika.

– Ovih 100 posto, to je poruka, ovih 90, 80 ili 70 je užas. Ali učestali užas u našim školama”, komentirao je Stipić za medije kada je slučaj odlikaša iz biologije dospio u javnost.

Prema ažuriranim podacima mjerodavnog Ministarstva znanosti i obrazovanja prosječan opći uspjeh 313 284 učenika osnovnih škola bio je 4,48, a odlikaša je bilo 58,59 posto ili 181 257.

Učenika sve manje, odlikaša sve više

U ukupnom broju odlikaša u osnovnim školama onih s 5,0 bilo je 75 066 ili 24,27 posto. Broj super odlikaša raste iz godine u godinu. Primjerice od 167 449 učenika od petog do osmog razreda u školskoj godini 2013./2014. odličnih je bilo 59 646

ili 35,82 posto. Od njih prosjek 5,0 imalo je 16 737 ili 10,05 posto. U školskoj 2021./2022. godini manji je ukupan broj učenika, ali je broj odlikaša i super odlikaša veći. Kolika je razlika najbolje pokazuju postoci. Od ukupno 160 513 učenika od petog do osmog razreda, odlikaša je bilo 66 735, a među njima čak 17 772 ili 11,14 posto onih koji su imali samo petice.

Petice i dodatni bodovi na račun rezultata s natjecanja trebali su odlikašima osigurati upis u željenu školu. No, to i nije uvijek bilo tako, pa se znalo dogoditi da su i super odlikaši, odnosno učenici s uspjehom 5,0 ostajali neupisani u željenu gimnaziju.

I sami profesori, ali i ravnatelji, potvrdit će da ocjene iz osnovne škole ne odgovaraju uvijek znanju učenika. Učinio je to ovih dana u razgovoru za Briefing Jutarnjeg lista i ravnatelj Prirodoslovne škole Vladimir Prelog i predsjednik Udruge zagrebačkih ravnatelja **Zlatko Stić** kazavši da su nastavnici, a prema njegovim riječima 90 posto je žena, izloženi pritiscima roditelja i da u strahu popuštaju i daju veće ocjene.

– Nitko ih za to ne može kriviti. Roditelji im prijete po osnovnim školama, da će ih sačekati na uglu. Upadaju im u kabinete. Preplaše se i povećaju ocjenu. To su 90 posto nastavnice, žene. Ne može 80 posto učenika završiti s odličnim uspjehom. Toga nikada nije bilo. Ne mora roditelj biti utjecajan svojom pozicijom u društvu. Dovoljno je da je agresivan. Prosvjetari nisu zaštićeni kao službene osobe i bilo je napada na njih koji su završili oslobođajućim presudama što je sramotno”, kaže Stić koji moguće rješenje vidi u uvođenju male mature koju bi učenici polagali na kraju osnovne škole pod nadzorom nastavnika iz drugih škola.

Hoće li uvođenje prijemnih ispita smanjiti pritisak na nastavnike i smanjiti inflaciju superodlikaša pokazat će se za dvije tri godine.

.....

Napisala: **Irena Kustura Rosandić**

.....